

Шиманська В.В.

аспірант

Державна установа «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України», м. Київ

ОСНОВНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

На сучасному етапі розвитку національного господарства туристичний комплекс став однією із сфер, що впливає на соціальне, політичне, культурне життя держави та дає найбільший економічний ефект.

За оцінкою Всесвітньої туристичної організації Україна займає 9-те місце в Європі за кількістю туристів, що її відвідують. Тому основною метою національної державної політики є збільшення кількості туристів, що відвідають країну до 2022 року до 50 млн. осіб на рік, а також приділення особливої уваги розвитку внутрішнього туризму. Кількість робочих місць в українській індустрії туризму прогнозовано збільшиться в 2,5 рази і сягне 1 млн. працюючих. [1].

Незважаючи на зазначене, Україна програє в конкурентній боротьбі, відстаючи від провідних держав світу за рівнем розвитку туристичної інфраструктури в 5-15 разів. Найбільш відчутне відставання спостерігається за показниками забезпеченості населення готельними послугами, кількості зайнятих у туризмі на 1000 громадян, кількістю трудових витрат на купівлю права проживання у готелі та ін. Темпи та структура розвитку сфери туризму і курортів України не відповідають сучасним викликам.

Поряд із цим слід зауважити, що розвиток туристичного комплексу України має ряд недоліків, серед яких найвагомішими є: а) домінування масштабів залучення до туристичного процесу саме приватних туристів; б) розбудова ментальних для України, проте, неоднозначно прийнятних для іноземних споживачів, туристичних потоків; в) асиметрія у відкритості й адмініструванні перетину кордонів; г) низька якість туристичних послуг; д) нерівномірність соціально-економічного розвитку регіонів та ін.

Звідси, відмітимо, що усунення диспропорцій та вирішення проблем розвитку туристичного комплексу України обов'язково потребує використання передового досвіду країн Європи у сфері туризму.

Першочерговим завданням у вирішенні зазначених проблем, на нашу думку, є затвердження Державної цільової програми розвитку туризму і курортів (далі – ДЦПРТК). Розпорядженням Кабінету міністрів України від 1 серпня 2013 р. № 638-р було схвалено Концепцію даної програми. Метою програми проголошувалось створення відповідних умов для збільшення потоку туристів, створення конкурентоспроможної розвинутої туристичної інфраструктури шляхом раціонального використання туристичних ресурсів, що сприятиме збільшенню обсягу надходжень до бюджетів усіх рівнів від провадження туристичної діяльності.

Вищезазначена Концепція передбачала два варіанти розв'язання проблем розвитку туристичного комплексу України. Перший варіант передбачає розвиток туризму та курортів шляхом саморегуляції у сфері туризму та курортів, визначення ринкового механізму, що може призвести до значних втрат бюджетів усіх рівнів у зв'язку з нераціональним використанням туристичних ресурсів, поглиблення процесів «тінізації» туристичного ринку, формування негативного іміджу держави на міжнародному туристичному ринку, зниження якості надання туристичних послуг та рівня безпеки туристів.

Другий варіант передбачає розвиток туризму та курортів на умовах державно-приватного партнерства, забезпечення раціонального використання, охорони та відтворення туристичних ресурсів, детінізацію туристичної діяльності, збалансування державних та приватних інтересів у сфері туризму та курортів, збереження та ефективне використання природних територій курортів і природних лікувальних ресурсів, забезпечення доступності та прозорості інформації про туристичні ресурси і суб'єктів туристичної діяльності.

Проте, необхідно зазначити, що на підставі Постанови КМ № 71 від 05.03.2014 «Деякі питання оптимізації державних цільових програм і національних проектів, економії бюджетних коштів та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» Концепцію ДЦПРТК визнано такою, що втратила чинність. Даний факт, на нашу думку, гальмує на сучасному етапі розвиток туристичного сектору України. Адже призначення програми – це гармонізація українського законодавства та нормативної бази згідно зі стандартами Європейського Союзу, дерегуляція туристичної діяльності та впровадження державно-приватного партнерства в сферу туризму, а також вдосконалення статистичної звітності на основі методики Всесвітньої туристичної організації ЮНВТО.

Основними блоками завдань, що необхідно розглянути при формуванні ДЦПРТК (рис. 1), на нашу думку, є: 1) інформаційне забезпечення; 2) розвиток туристичної інфраструктури; №) нормативно-правове забезпечення; 4) кадрове забезпечення; 5) формування статистичної звітності.

Блоки завдань до Державної цільової програми розвитку туризму і курортів на період до 2022 року

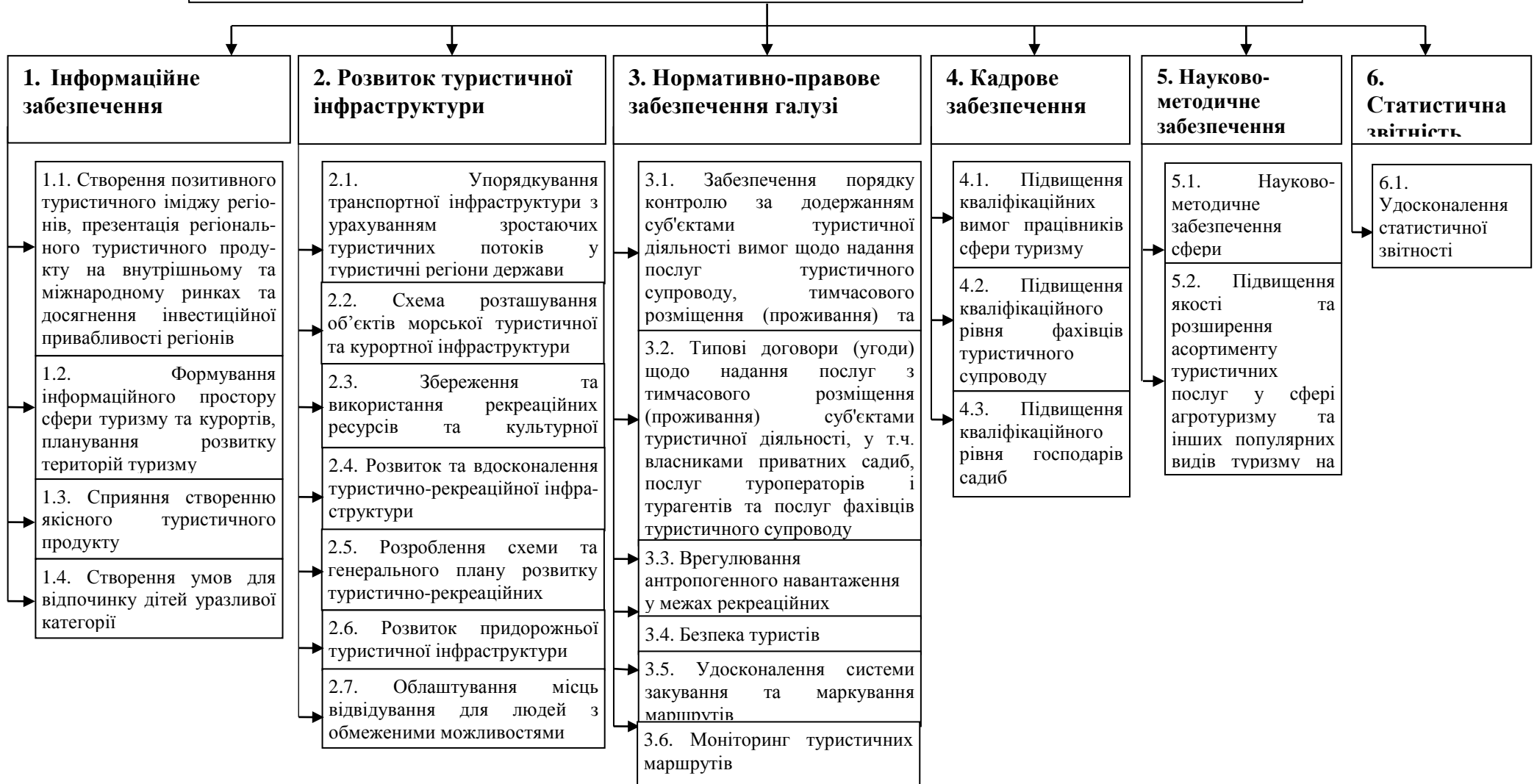

Рис. 1. Пропозиції до ДЦПРТК на період до 2022 року (розроблено автором)

Отже, розвиток туристичного комплексу України на сучасному етапі не відіграє належної ролі у формуванні сприятливої макроекономічної динаміки та доходів бюджету. Саме тому на державному рівні необхідно переглянути питання затвердження ДЦПРТК, яка повинна бути спрямована на вирішення проблем комплексного розвитку сфери туризму, готельного господарства, курортів, санаторно-курортного обслуговування, підтримки створення та модернізації туристичної інфраструктури, забезпечення належної якості туристичних та курортних послуг, ефективного використання наявного туристичного потенціалу.

Список використаної літератури

1. Compendium of Tourism Statistics – 2013 edition [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://statistics.unwto.org/en/publication/compendium-tourism-statistics-2013-edition>.
2. Концепція Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року [Електрон. ресурс] / Офіційний сайт Державного агентства України туризму та курортів. – Режим доступу : <http://www.tourism.gov.ua/ua/25020/26439/>